

Projekt

z dnia 17 grudnia 2018 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR II/.../18
RADY MIEJSKIEJ W SOBÓTCE**

z dnia 28 grudnia 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
dla Miasta i Gminy Sobótka na lata 2019-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r poz. 994, 1000, 1349 i 1432) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.)

**Rada Miejska w Sobótce
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na lata 2019-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.**

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Sobótka.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XL/314/17 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2018.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Sobótce

Hanna Piwowarska

Załącznik do uchwały Nr II/.../18

Rady Miejskiej w Sobótce

z dnia 28 grudnia 2018 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA I GMINY SOBÓTKA
NA LATA 2019-2020**

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.), zwana dalej **ustawą** definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera formy: przemocy fizycznej, przemocy psychicznej, seksualnej, a nawet przemocy ekonomicznej. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Sobótka, zwany **Programem** ma charakter długofalowy, jego działania obejmują lata 2019–2020.

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity z 2015 roku Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.)

2. Ustawa z dnia 12 marca 2014 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2018 r. Dz.U z 2018 r. poz.1508 ze zm.)

3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z 2018 r. Dz. U z 2018 r. poz. 2137 ze zm.)

4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. Nr 2019 poz. 1245)

Program jest spójny z innymi programami:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- 2) Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- 3) Gminny Programem Wspierania Rodziny w Gminie Sobótka na lata 2018-2020,
- 4) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Sobótka na lata 2019-2030,
- 5) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2019.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 z późn. zm.), a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie ma negatywne konsekwencje i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Pomimo większej świadomości społecznej tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci. Istnieją jednak powody by sądzić, że przemoc rodzinna dotyczy także często mężczyzn, osób starszych i niepełnosprawnych. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań.

Przemoc domowa:

- jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą;
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary- sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- powoduje cierpienie i ból- sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
2. Przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
3. Przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszających intymność pożycia.
4. Przemoc ekonomiczną, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.
5. Zaniedbanie- to ciągle nie zaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
Przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, kopanie, szczypanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, karanie przez odmowę uczuć, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, upokarzanie, zawstydzanie
Przemoc seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych
Przemoc ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia

Ustawa w art. 6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W mieście i gminie Sobótka do końca 2018 r. obowiązuje program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podjęty Uchwałą Nr XL/314/17 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie: Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta i gminy Sobótka na rok 2018. Z uwagi na obowiązek ustawowy i społeczny nakaz dbania o osoby dotknięte przemocą w rodzinie należy te działania kontynuować i wyznaczyć nowe zadania.

III. ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Policja
4. Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia
5. Placówki oświatowo- wychowawcze
6. Organizacji Pozarządowych

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny **jednostki organizacyjnej pomocy społecznej**:

- 1) Diagnostuje sytuację o potrzeby osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) Udziela kompleksowych informacji o:
 - a) Możliwości uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) Formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) Możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) Zapewnia osobie, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w zależności od potrzeb, schronienie w całonocnej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególnością w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury przedstawiciela **gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych**

- 1) Diagnostuje sytuację o potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) Udziela kompleksowych informacji o:
 - a) Możliwości uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) Formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) Możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- 3) Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) Zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w zależności od potrzeb, schronienie w całonocnej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury **funkcjonariusz Policji**:

- 1) Udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- 2) Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co, do której istnieje, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) Podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- 4) Przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc psychiczną nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- 5) Przeprowadza w miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- 6) Podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

W ramach procedury **przedstawiciel ochrony zdrowia** każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta- A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

W ramach procedury **przedstawiciel oświaty**:

- 1) Podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 2 lit. A i c oraz pkt 3 i 5 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- 2) Diagnostuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- 3) Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE SOBÓTKA

Na terenie Gminy Sobótka dane liczbowe dotyczące przemocy były gromadzone w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, która działa w Ośrodku Pomocy Społecznej. Zawiera on dane od wszystkich instytucji mogących założyć NK. Dane te w latach 2015-2017 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 1. Przemoc w rodzinie- procedura niebieskiej karty (dane OPS)

	2015	2016	2017
Liczba Niebieskich Kart – założonych ogółem	48	32	29
W tym: Liczba Niebieskich Kart – rodziny z dziećmi	30	15	10
Liczba powołanych grup roboczych	48	32	32
Ilość zakończonych postępowań Niebieskiej Karty	39	25	25

Jak obrazuje tabela nr 1 wskazuje, że liczba zakładanych Niebieskich Kart utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie. Jedna rodzina może mieć kilka założonych NK. Procedura dotycząca zakończonych Niebieskich Kart odbywa się z 2 powodów, tj.

- ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz
- po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W porównaniu do danych przytoczonych powyżej można założyć, że liczby te nie odzwierciedlają skali zjawiska przemocy w gminie Sobótka, liczącej 12 835 osób. Wiele osób ukrywa fakt występowania przemocy w swojej rodzinie, jak również sąsiedzi i znajomi rzadko zgłaszają taką sytuację do odpowiednich instytucji. Coraz częściej przemoc diagnozują się poprzez rozmowy pracowników socjalnych z klientami pomocy społecznej (rozmowa z osobą, sposób zachowania osoby, problemy dzieci w placówkach szkolnych, itp.).

W 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował ze Stowarzyszeniem „INTRO”, który udziela wsparcia i pomocy osobom dotkniętym przestępstwem (zarówno dla osób dotkniętych przemocą domową). Pomoc oferowali tacy specjaliści jak: psycholog, prawnik, ponadto przyznawana była pomoc finansowa w ramach finansowania przez Stowarzyszenie. Osoby stosujące przemoc były kierowane na programy edukacyjno – korekcyjne organizowane przez powiat. Ponadto w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce, przyjmują: psychologowie, pedagog, terapeuta i prawnik, którzy udzielają bezpłatnej pomocy i wsparcia. Osób korzystających z ich pomocy jest bardzo wiele, czasami nie ma możliwości przyjęcia osoby w ten sam dzień, chyba, że sytuacja jest nagła i niecierpiąca zwłoki.

V. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SOBÓTKA.

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu ofiary i decyzjach, jakie podejmuje, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

VI. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE SOBÓTKA

Art.6. ustawy z dnia 29 lipca 2015 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2018 roku o pomocy społecznej (Dz. Z 2015 r. poz.163, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 1286), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Sobótka uruchamia się system przeciwdziałania przemocy oparty na:

- 1) pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy,
- 3) pomocy psychologicznej dla dzieci – osób doznających przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy seksualnej,
- 4) pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej, socjalnej dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych,
- 5) pomocy psychologicznej dla osób stosujących przemoc – skierowanie na program korekcyjno- edukacyjny
- 6) pracy Punktu Konsultacyjnego w OPS,
- 7) ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zasoby miasta i gminy Sobótka w zakresie realizacji programu:

1. **Zasoby ludzkie** – specjaliści z różnych dziedzin (pracownicy socjalni, pedagodzy, policjanci dzielnicowi, kuratorzy, terapeuci, psychologodzy, pracownicy służby zdrowia).

2. **Zasoby instytucjonalne** – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą, tj. Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy wraz z zespołem kuratorskiej służby sądowej, Prokuratura Rejonowa, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowo-wychowawcze, zakłady opieki zdrowotnej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, kościoły, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu:

1. Wsparcie działań i współpraca z samorządem miejskim, powiatowym i wojewódzkim.
2. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny.
3. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.
4. Dobra współpraca służb i instytucji na terenie miasta oraz poza nim.
5. Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
6. Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu osób uwikłanych w zjawisko przemocy.

Zagrożenia w realizacji zadań programu:

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
2. Negatywne wzorce zachowań społecznych.

3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin.
4. Brak współpracy niektórych rodzin w zakresie przewycięzania kryzysów.
5. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.
6. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
7. Zbyt mała współpraca interdyscyplinarna ze strony niektórych instytucji.

Procedura uruchomienia „Niebieskiej Karty”

Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania „Niebieskiej Karty” w sytuacji, gdy jest dotknięta przemocą w rodzinie. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody. „Niebieska Karta” jest formularzem opisującym sytuację, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury „Niebieska Karta” następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Niebieska Karta może być wypełniona przez:

- funkcjonariusza Policji,
- pracownika socjalnego,
- lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
- pedagoga, wychowawcę,
- członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu „Niebieska Karta” jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Sobótce, ul. Strzelców 2/1. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Do głównych zadań Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie należy w szczególności:

- 1) Ocena sytuacji problemowej osoby indywidualnej, rodziny, grup problemowych lub środowiska znajdujących się w sytuacji kryzysowej i wypracowanie sposobu postępowania, który będzie miał na celu przywrócenie integralności rodziny, lub środowiska oraz możliwości realizowania ich funkcji, oraz podejmowanie działań w tym celu przewidzianych przepisami prawa.
- 2) Udzielanie pomocy, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowisku, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów.
- 3) Podejmowanie Interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie.
- 4) Udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będących świadkami przemocy w rodzinie.
- 5) Podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska karta”.

W ramach Zespołu realizowane mogą być także:

- 1) Tworzenie lokalnych zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych m. in. z zakresu problemów uzależnień, bezrobocia, trudności wychowawczych, przestępczości i innych zagadnień lokalnej polityki społecznej.
- 2) Inicjowanie badań, diagnoz w tym wspólnego diagnozowania osób indywidualnych i środowiska, którego problem dotyczy oraz ekspertyz wspierających prace Zespołu w danym obszarze.
- 3) Tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

VII. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

VIII. CELE SZCZEGÓŁOWE

- a. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie,
- b. Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy,
- c. Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej oraz zmiana nastawienia świadków przemocy do występowania o pomoc dla osób pokrzywdzonych,
- d. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.
- e. Działania profilaktyczne promujące styl wychowania dzieci bez przemocy.

IX. DZIAŁANIA

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonariuszy Policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.

2. Diagnoza ilościowa i jakościowa zjawiska przemocy w Gminie Sobótka.

3. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Sobótka poprzez lokalne środki przekazu, która ma przede wszystkim na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomaganie, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, kampanie informacyjne i edukacyjne, itp.)

4. Powołanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z następującym zakresem działań: analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej, przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, stała współpraca z Punktem Konsultacyjnym, występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną, występowanie do odpowiednich jednostek organizacyjnych i służb z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie, motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej, inicjowanie podejmowania natychmiastowych Interwencji powstrzymujących przemoc, monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej, powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie ustalonym w zależności od potrzeb.

5. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Konsultacyjnym (tj. działania interwencyjne mające na celu zatrzymanie przemocy oraz działania terapeutyczne wobec osób, które w przeszłości doświadczały przemocy, a obecnie cierpią na zaburzenia będące skutkiem doświadczenia przemocy).

6. Udzielanie bezpłatnych porad prawnych ofiarom przemocy domowej.

7. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

8. Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

9. Współpraca z PCPR we Wrocławiu w kwestii pomocy ofiarom przemocy oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

10. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.

11. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową i zapewnienie im pomocy psychologicznej.

12. Organizowanie grup edukacyjnych dla rodziców w celu promocji wychowania dzieci bez przemocy.

13. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiające jej stosowanie.

14. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie.

15. Rozpowszechnianie otrzymanych z powiatu informatorów o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne.

16. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

17. Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, a nieujęte w niniejszym programie.

X. WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU

1. Realizatorem Gminnego Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobótce.

2. Ośrodek Pomocy Społecznej przedkłada Burmistrzowi Miasta i Gminy Sobótka sprawozdanie z realizacji programu do dnia 31 marca każdego roku za rok poprzedni.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania zadań służących ochronie przez przemocą, w oparciu o środki uzyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Ponadto dodatkowo mogą to być środki oddane do dyspozycji Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sobótce przeznaczone na zadania związane z przemocą w rodzinie. Odrębne źródło środków mogą stanowić te pochodzące z dotacji, konkursów i projektów unijnych.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2015 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.